

Sygn. akt: I Ns 221/16

POSTANOWIENIE

WSTĘPNE

Dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Banaszewska
-----------------	----------------------------

Protokolant:	st. sekr. sądowy Monika Nalewajk
--------------	----------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2017 r. w Szczytnie na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

z udziałem Z. S.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

oddalić wniosek wnioskodawczynie o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

Sygn. akt I Ns 221/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie J. S. złożyła wniosek o podział majątku wspólnego stanowiącego nieruchomość zabudowaną o wartości 180.000 złotych, dla której Sąd Rejonowy w Szczytnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) poprzez przyznanie tej nieruchomości na wyłączną własność wnioskodawczynie z dopłatą na rzecz uczestnika Z. S. kwoty równej wysokości ustalonego udziału. Nadto, wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym z uwzględnieniem stopnia w jakim każdy z byłych małżonków przyczynił się do powstania tego majątku, w ten sposób, że z uwagi na rażące trwonienie majątku dorobkowego przez uczestnika postępowania, brak jego osobistego udziału w wychowanie córki i przy prowadzeniu gospodarstwa domowego udział wnioskodawczynie wynosił 90%, a uczestnika 10%.

W uzasadnieniu wniosku twierdziła, że małżeństwo stron zostało zawarte 18 sierpnia 1987 roku. W czasie jego trwania strony kupiły na podstawie umowy sprzedaży z dnia 6 października 1988 roku nieruchomość niezabudowaną, na której w 1989 roku rozpoczęli sposobem gospodarczym budowę domu jednorodzinnego. Środki finansowe pochodziły początkowo z majątku wspólnego. W ten sposób wybudowali dom w stanie surowym i przystosowali do zamieszkania

parter budynku. Od tego momentu wszelkie dalsze prace budowlane tj. adaptację piętra budynku wykonano wyłącznie nakładem i staraniem wnioskodawczynie. Wnioskodawczynie, jak twierdziła w dalszej części uzasadnienia wniosku całe dotychczasowe życie pracowała, zaś uczestnik postępowania od wielu lat nawet gdy pracował zarobione pieniądze przeznaczał wyłącznie na alkohol i papierosy. Jest nałogowym alkoholikiem i kilkakrotnie był poddawany przymusowemu leczeniu. Wnioskodawczynie nie mogła liczyć na pomoc uczestnika postępowania przyłożeniu na utrzymanie rodziny i czynienie osobistych starań w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Takie postępowanie uczestnika było podstawą złożenia przez wnioskodawczynię pozwu o orzeczenie rozwodu i jego orzeczenie z winy uczestnika postępowania przez Sąd Okręgowy w Olsztynie. Uczestnik postępowania od wielu lat nie czynił osobistych starań w wychowaniu córki i nie pracował we wspólnym gospodarstwie domowym. Rodzinę w tym czasie utrzymywała wnioskodawczynie. Nadto, uczestnik postępowania niszczy wspólny majątek.

Uczestnik postępowania Z. S. w odpowiedzi na wniosek poparł ten wniosek w zakresie składu majątku wspólnego będącego przedmiotem podziału i co do zasady sposobu jego podziału, kwestionując jego wartość oraz wnosząc o oddalenie wniosku o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek w części dotyczącej nierównych udziałów w majątku wspólnym uczestnik postępowania zakwestionował, aby okoliczności, które uzasadniać miały ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym tj. dokończenie prac budowlanych nakładem i staraniem wnioskodawczynie oraz brak dbania o rodzinę istniały. Uczestnik postępowania, jak twierdził od początku trwania małżeństwa niemal przez cały okres pozostawał w zatrudnieniu. Posiadał umiejętności w zakresie montażu instalacji sanitarnych i hydraulicznych, podejmował prace jako robotnik budowlany. Tak więc wbrew wywodom wnioskodawczynie to umiejętności osobiste uczestnika postępowania oraz jego dochody umożliwiły wybudowanie domu mieszkalnego, w budowę którego znaczny wkład mieli również członkowie rodziny uczestnika postępowania, którzy przekazali znaczną ilość materiałów budowlanych i drewna. Uczestnik postępowania jednocześnie, nie kwestionował, iż w rodzinie była prowadzona procedura Niebieskiej Karty i że okresowo nadużywał alkoholu, ale powyższe okoliczności nie miały wpływu na wielkość majątku wspólnego. Nieruchomość zabudowana jako główny składnik majątku wspólnego była wykończona wspólnym staraniem stron przy zaangażowaniu również uczestnika postępowania. Z. S. zaprzeczył, aby trwonił majątek wspólny.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawczynie J. S. i uczestnik postępowania Z. S. w dniu 18 sierpnia 1987 roku zawarli związek małżeński. W dniu 6 października 1988 roku kupili nieruchomość niezabudowaną położoną w R.. W tym czasie mieszkali u rodziców wnioskodawczynie. Wnioskodawczynie w tym czasie pracowała jako krawcowa w domu. Uczestnik postępowania pracował zaś w pełnym wymiarze czasu pracy kolejno w Zakładzie (...) i Gaz w S., Zakładach (...) w S. oraz Zakładzie (...) w S.. Po pewnym czasie wnioskodawczynie i uczestnik postępowania rozpoczęli budowę domu na zakupionej nieruchomości. Prace były wykonywane metodą gospodarczą i finansowane z oszczędności stron. Drewno na dach przekazał ojciec uczestnika postępowania. Uczestnik postępowania wspólnie z członkami obu rodzin postawili budynek w stanie surowym zamkniętym i następnie wykonywali prace wykończeniowe na parterze budynku. Gdy prace te zostały zakończone wnioskodawczynie i uczestnik postępowania po około 8 latach od zawarcia małżeństwa przeprowadzili się do własnego domu i zamieszkali na parterze budynku, gdzie zajęli pokój, kuchnię, łazienkę. W mieszkaniu nie było wtedy instalacji centralnego ogrzewania oraz podłóg. Prace związane z montażem instalacji centralnego ogrzewania oraz położeniem podłóg wykonał w okresie późniejszym uczestnik postępowania.

(dowód: umowa przeniesienia własności k. 11-13, wydruk z księgi wieczystej k. 14-19, świadectwa pracy k. 108-110, dowód z przesłuchania stron k. 232-234v, zeznania świadka M. R. k. 194-194v, zeznania świadka B. J. k. 194v-195, zeznania świadka J. B. k. 195, zeznania świadka A. W. k. 195/195v, zeznania świadka T. S. (1) k. 217-217v)

W (...) urodziła się córka wnioskodawczynie i uczestnika postępowania – M. S.. Wnioskodawczynie pracowała i zajmowała się domem oraz opieką nad córką. Po około 2 lata od urodzenia się córki stron uczestnik postępowania zaczął spożywać alkohol bardzo często. W opiece nad córką wnioskodawczynię wspierała jej matka i sąsiadka. Opieka ze strony osób trzecich była wykonywana również w czasie gdy uczestnik postępowania przebywał w domu. W

domu dochodziło często do awantur pomiędzy wnioskodawczynią a uczestnikiem postępowania, której zarzewiem był fakt nadużywania alkoholu przez uczestnika postępowania oraz braku bądź niewielkiego wsparcia finansowego bieżącego utrzymania rodziny przez uczestnika postępowania. Wnioskodawczyni wykonywała prace domowe tj. pranie, sprzątanie, przygotowywanie posiłków, robienie zakupów, samodzielnie. Uczestnik postępowania w ostatnim okresie trwania małżeństwa w nieznacznym zakresie uczestniczył w tych pracach, a z czasem nie uczestniczył w nich w ogóle. Uczestnik postępowania pracował, ale w jego zatrudnieniu pojawiały się przerwy, które z czasem obejmowały okresy kilkunastomiesięczne.

(dowód: zeznania świadka M. S. k. 193-194, zeznania świadka M. R. k. 194-194v, zeznania świadka B. J. k. 194v-195, dowód z przesłuchania stron k. 232-234v, faktury, potwierdzenia wpłat k. 21, 25-45, świadectwa pracy k. 98-107)

W 2000 lub 2001 roku w domu stron w pomieszczeniach znajdujących się w piwnicy budynku zamieszkała siostra wnioskodawczyni B. J. wraz z mężem. Prace niezbędne do zaadaptowania tych pomieszczeń na cele mieszkalne były współfinansowane przez B. J. i jej męża. Część prac wykonał uczestnik postępowania.

(dowód: zeznania świadka B. J. k. 194v-195, dowód z przesłuchania stron k. 232-234v)

Dnia 31 grudnia 2003 roku J. i M. małżonkowie R. – rodzice wnioskodawczyni darowali wnioskodawczyni niezabudowaną nieruchomość składającą się z działek ewidencyjnych o numerach (...) i jednocześnie postanowili, że nieruchomość ta wejdzie w skład majątku objętego wspólnością ustawową z mężem Z. S.. Wnioskodawczyni darowiznę nieruchomości przyjęła.

(dowód: umowa darowizny k. 238)

Następnie wnioskodawczyni i uczestnik postępowania w 2007 roku sprzedali przedmiotową nieruchomość za cenę 52.650 złotych. Wnioskodawczyni środki finansowe pozyskane ze sprzedaży nieruchomości przeznaczyła na zakup materiałów budowlanych, w tym okien, glazury, terakoty, elementów instalacji sanitarnej, paneli które następnie wykorzystane zostały do wykonania prac wykończeniowych na piętrze budynku oraz na zakup mebli. Nadto, część środków finansowych przeznaczyła na opłacenie wykonania usług remontowo-montażowych. Uczestnik postępowania w zasadzie nie uczestniczył przy wykonywaniu tych prac.

(dowód: umowa sprzedaży warunkowej k. 238, dokumenty wydania k. 46-47, k. 49-50, k. 52, k. 58, k. 62, faktury k. 48, k. 51, k. 53-54, k. 57, 60-61, paragon k. 56, 59, 63-64 reklamacja k. 55, zeznania świadka M. S. k. 193-194, zeznania świadka B. J. k. 194v-195, dowód z przesłuchania stron k. 232-234v)

Uczestnik postępowania w trakcie trwania małżeństwa nadużywał alkoholu. W okresie od 1 czerwca 2011 roku do 1 lipca 2011 roku przebywał w Wojewódzkim Zespole (...) w O., gdzie był poddany przymusowemu leczeniu odwykowemu na podstawie postanowienia Sądu.

(dowód: upomnienie k. 65, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 66, zeznania świadka M. S. k. 193-194)

W rodzinie wnioskodawczyni i uczestnika postępowania w okresie od 9 października 2014 roku do 27 maja 2015 roku była prowadzona procedura Niebieskiej Karty.

(dowód: dokumentacja związana z procedurą Niebieskiej Karty k. 144-191)

Uczestnik postępowania na podstawie wyroku z dnia 11 grudnia 2012 roku wydanego w sprawie(...)zobowiązany był do łożenia na utrzymanie córki alimentów w wysokości po 450 złotych. Nie płacił alimentów dobrowolnie. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko uczestnikowi postępowania przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)było bezskuteczne.

(dowód: zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych k. 68, zeznania świadka M. S. k. 193-194)

Sąd ustalił, co następuje:

Wniosek J. S. o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym nie zasługuje, zdaniem Sądu, na uwzględnienie.

Podstawą ustalenia nierównych udziałów jest przepis art.43 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (j.t. Dz.U. 2017r., poz. 682), który stanowi, że z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Stosowanie do przepisu art. 43 § 3 k.r.o. przy ocenie w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Przepis art. 43 § 2 k.r.o. pozwala wprawdzie każdemu z małżonków żądać, aby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w jakim każde z nich przyczyniło się do powstania tego majątku, uzależnia jednak dopuszczalność tego żądania od istnienia ważnych powodów. Innymi słowy, nawet jeśli któreś z małżonków w znacznie większym stopniu przyczyniło się do powstania majątku wspólnego, ale w okolicznościach faktycznych danej sprawy nie zaszły ważne powody w rozumieniu przepisu art. 43 § 2 k.ro. to żądanie takiego małżonka o ustalenie większego, na jego rzecz udziału w majątku wspólnym nie powinno zostać uwzględnione. I odwrotnie, nawet jeśli zaszły ważne powody, wynikające w szczególności z ujemnej oceny zachowania jednego z małżonków, a brak jest różnego przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego to i w tym przypadku brak jest podstaw do ustalenia wyższego udziału tego z małżonków, którego zachowaniu, co prawda nic zarzucić nie można, ale który też nie przyczynił się w wyższym stopniu niż współmałżonek do powstania majątku wspólnego.

Ciężar dowodu wykazania przesłanek ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, a więc istnienia ważnych powodów oraz różnego stopnia przyczynienia się do powstania majątku wspólnego spoczywa na uczestniku postępowania, który wnosi o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym. W niniejszej sprawie obowiązek ten ciążył na wnioskodawczyni.

Okoliczności o charakterze majątkowym mieszczą się w pojęciu „niejednakowego przyczynienia się do powstania majątku wspólnego”, a ważnymi powodami są zaś względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów w majątku wspólnym wyrażenie kolidowałoby z zasadami współżycia społecznego. Tak więc w pierwszej kolejności ustalić należało, stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego, a zwłaszcza czy małżonek przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (postanowienie SN z dnia 26 listopada 1973 roku, III CRN 227/73)

Jedynym składnikiem majątku wspólnego będącego obecnie przedmiotem postępowania jest nieruchomości zabudowana budynkiem mieszkalnym. Nie ulega wątpliwości, iż zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik postępowania w czasie gdy powstawał składnik ich majątku wspólnego uzyskiwali dochody z wykonywanej pracy. W początkowym okresie trwania małżeństwa to uczestnik postępowania, co przyznała wnioskodawczyni, uzyskiwał wyższe wynagrodzenie za pracę. Oboje mieszkali u rodziców wnioskodawczyni i byli w stanie zaoszczędzić pieniądze, które następnie zostały przeznaczone na zakup nieruchomości niezabudowanej oraz w okresie późniejszym na postawienie budynku mieszkalnego piętrowego oraz wykonanie prac wykończeniowych w jego wnętrzu na parterze budynku. To uczestnik postępowania wspólnie z członkami swojej rodziny oraz rodziny wnioskodawczyni wybudował dom oraz wykonywał prace wykończeniowe na parterze budynku. Wnioskodawczyni oraz świadkowie M. R. i B. J. - matka i siostra wnioskodawczyni zgodnie przyznały, że uczestnik postępowania wykonywał sam prace budowlane i wykończeniowe i jednocześnie pracował zawodowo. Rodzina do nowego domu przeprowadziła się przed urodzeniem córki. Zajęła pomieszczenia na parterze budynku, a uczestnik postępowania wykonywał dalsze prace wykończeniowe, w tym montował instalację centralnego ogrzewania, kładł podłogę. W późniejszym okresie uczestnik postępowania wykonywał również część prac wykończeniowych w pomieszczeniach znajdujących się w piwnicy budynku, gdzie następnie zamieszkała wraz z mężem siostra wnioskodawczyni.

Wnioskodawczyni w uzasadnieniu wniosku twierdziła, że prace budowlane na piętrze budynku zostały wykonane wyłącznie jej nakładem i staraniem i na ten cel przeznaczyła środki finansowe, które pozyskała ze sprzedaży nieruchomości darowanej jej przez rodziców. Wnioskodawczyni do wniosku o podział majątku wspólnego złożyła wystawione w okresie 2007-2011 faktury i paragony za zakup materiałów budowlanych, paneli, na łączną kwotę nieco ponad 4.000 złotych, dokumenty wydania materiałów budowlanych, elementów instalacji sanitarnej na łączną kwotę prawie 4.800 złotych. Ponadto w toku postępowania złożyła umowy darowizny nieruchomości oraz jej sprzedaży. Z dokumentów tych wynika w sposób niewątpliwy, iż nieruchomość będąca przedmiotem darowizny zgodnie z wolą darczyńców weszła do majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania, którzy następnie wspólnie sprzedali tę nieruchomość za kwotę 52.650 złotych. Środkami tymi dysponowała wyłącznie wnioskodawczyni, która przeznaczyła je w części na sfinansowanie prac wykończeniowych na piętrze budynku. Jednakże nie zmienia to oceny, iż środki finansowe pozyskane ze sprzedaży darowanej nieruchomości stanowiły majątek wspólny stron, który został przeznaczony na majątek wspólny stron. Nie sposób na tej podstawie przyznać rację wnioskodawczyni, iż prace wykończeniowe na piętrze budynku były wykonane wyłącznie jej nakładem. Niewątpliwie, to ona była zdeterminowana do wykonania tych prac, w ich przeprowadzeniu w zasadzie nie uczestniczył uczestnik postępowania. Tym niemniej, były one finansowane z majątku wspólnego stron.

W ocenie Sądu wnioskodawczyni nie wykazała, aby uczestnik postępowania w sposób rażący lub uporczywy nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Do powstania tego majątku, co wynika z materiału dowodowego, a zwłaszcza zeznań świadków oraz samych stron przyczyniał się w sposób bezpośredni wykonując prace przy budowie oraz wykończeniu domu w i sposób pośredni poprzez finansowanie budowy domu oraz wykonania prac wykończeniowych.

Uwadze Sądu nie uszły okoliczności na które powoływała się wnioskodawczyni, a które w jej ocenie stanowić miały ważny powód ustalenia nierównych udziałów. Uczestnik postępowania, co sam przyznał w trakcie trwania małżeństwa nadużywał alkoholu, w rodzinie była prowadzona procedura Niebieskiej Karty, a nadto nie wspierał swej żony w prowadzeniu domu i wychowaniu córki na co zgodnie wskazywali wnioskodawczyni i świadkowie M. R. i B. J.. Wprawdzie uczestnik postępowania powyższe kwestionował, ale w ocenie Sądu jego zeznania nie były w tym zakresie wiarygodne. Sąd oparł się w tym zakresie o zeznania świadków, którzy mimo że są członkami rodziny wnioskodawczyni w ocenie Sądu w sposób wiarygodny opisywali zachowanie uczestnika postępowania i jego udział w życiu rodzinnym. Wskazywali oni na brak w ostatnim okresie trwania małżeństwa finansowego udziału uczestnika postępowania w utrzymanie domu, jego prowadzenie, wspieranie wnioskodawczyni w opiece nad córką, a jednocześnie przyznali, że w początkowym okresie trwania małżeństwa w sposób zasadniczy przyczyniał się do powstania majątku wspólnego, pracował zawodowo i jednocześnie przy budowie domu. Tak więc, zdaniem Sądu brak było podstaw do zakwestionowania wiarygodności zeznań tych świadków w zakresie zachowania uczestnika postępowania w okresie po urodzeniu się M. S., kiedy w zachowaniu uczestnika postępowania dała się zauważyć zmiana zachowania i postępujące nadużywanie alkoholu. Świadkowie T. S. (2), J. B. i A. W. posiadali niewielką wiedzę dotyczącą powstania majątku wspólnego stron oraz stopnia przyczynienia się stron do jego powstania oraz ograniczoną wiedzę dotyczącą zachowania się uczestnika postępowania. Zeznania wymienionych korespondowały z relacjami członków rodziny stron.

Uczestnik postępowania w okresie gdy był budowany dom i wykonywane prace wykończeniowe pracował zawodowo. W późniejszym okresie występowały przerwy w zatrudnieniu, które z czasem trwały kilkanaście miesięcy, jednakże w tym czasie składnik majątku wspólnego już istniał. F. dalszych prac wykończeniowych następowało z majątku wspólnego stron.

Niewątpliwie zachowanie uczestnika postępowania, brak wsparcia finansowego bieżących potrzeb rodziny, nadużywanie alkoholu, stosowanie przemocy w rodzinie należy oceniać jako zachowanie naganne, które przy ustaleniu różnego przyczynienia się do powstania majątku wspólnego stanowiłoby ważny powód ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. W ocenie Sądu żadne ważne powody nie stanowią podstawy do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, jak

w niniejszym przypadku. Mając powyższe na uwadze należy uznać, że strony w równym stopniu przyczyniły się do powstania majątku wspólnego, dlatego też Sąd na podstawie art. 43 § 2 k.r.o., 567 k.p.c. wniosek oddalił.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

S., (...)